

ГЕОРГИ РАЙЧЕВ
КООПЕРАТИВЕН КОЖУХ

chitanka.info

В нашето село имахме двама окаяни старци. Единият беше дядо Боне, училищният слуга, а другият — кожухът на дядо Боне. Когато човек ги погледнеше, мъчно можеше да познае кой от двамата е по-стар: господарят от кожуха или кожухът от господаря си!

Дядо Боне беше дребничко сухо старче с жълто като цървул лице, с нависнали бели мустаци и още по-нависнали рунтави вежди. Косите си сам не помнеше кога ги е стригал: отпред редки, а на тила сплъстени и покрили набърчения му като на костенурка врат.

И кожухът беше като него: не само вехт, а и кирлив, и мазен. Само на гърба се познаваше още, че е от кожа, която някога, в далечни времена, трябва да е била бяла и хубава. А кръпките му бяха толкова много, че имаше кръпки и върху кръпките!

— Така по ми топли, станал е по-дебел! — смееше се дядо Боне, като оглеждаше сам натрупаните кръпки.

Засвиреха ли есенните ветрове, сипнеше ли сняг, дядо Боне намъкваше кожуха и чак през пролетта го предаваше на бабичката си, като думаше:

— Де, жена, скрий го този дрипльо! Па ако е речено, догодина пак ще се топлим — той мене и аз него!

Тази година още по Никулден духна лют вятър и докара сняг. Баба Боневица измъкна кожуха, но що да видиш! През лятото кожата беше се спарила и прогнила. Още на втория ден по кожуха зинаха дупки.

— Ей! Дядо Боне! Дядо Боне! — развикаха се децата. — Кой ти е пробил кожуха бе?

— Аз сам!

— Ти ли? Ууаа! Лъжеш! Лъжеш!

— Не, не ви лъжа. Истина ви казвам, деца, сам го пробих! Слушай бе, Любчо! — обърна се той към момчето на главния учител. — Нали татко ти казва, че трябва да се проветряваме. Пробиха дупки на училищните стени и сложиха вентилатори... На, и аз си направих вентилатори на кожуха, да ми се проветрява гърбът през зимата!...

Но децата го гледаха как се свива и трепери, а лицето му посиняло като мастилено! Пък обичаха го всички деца, защото беше весел и добър. Все се смее, шегува се: пееше им песни, приказки приказва. А напролет ги учеше да плетат кошнички от трева.

Един ден Любчо събра другарите си и тайно им обади какво е намислил: да съберат помежду си пари и да купят нов кожух на дядо Боня.

— Кооперация ще си образуваме! — рече им той. — Ще внасяме кой колкото може и като се наберат много, ще ги дадем на татко да купи кожуха.

— Ще му го подарим на Нова година! — предложи едно дете.

— Не! — викна друго. — Най-добре е да му го дадем на имения му ден, на Богоявление!

— Бравооо! Ура! — разкрещяха се всички. — На Богоявление! На Богоявление ще му го занесем!...

Същия ден направиха кооперация. Кръстиха я „Нов кожух“. За касиер избраха Любчо и още там всеки даде, каквото имаше. Вечерта Любчо обади на татко си. Той одобри и похвали кооперацията и прие да пази парите.

— Аз ще съм пък банката на кооперацията! — засмя се той весело.

Оттогава левчетата взеха да капят. Наистина до коледните празници не се събраха много. Но по празниците кооперацията изведнъж набъбна. Коледуваха и сурвакаха общо, а парите даваха на кооперацията.

Един ден баща му ги преброи, но парите не стигаха и половин кожух да купят.

— Любчо, не бой се! — утеши го татко му.

Той обади на учителите каква е работата и те дадоха по нещо. Ходи в общината и читалището, дето дядо Боне също помагаше. Наскоро замина за града. Върна се оттам, загърнат в нов кожух. Каруцата спря пред училището. Посрещна ги дядо Боне. Учителят съблече кожуха.

— Дядо Боне, на тези пакети, вземи и този кожух, отнеси ги дома! — рече той.

Дядо Боне взе кожуха и го заоглежда.

— Бре, че хубав кожух бе, даскале!

— Купих си го да се топля с него, като ходя в града! — усмихна се главният.

— А бе, той като че за мен е шит, даскале! Я чакай да го премеря!

Той сложи пакетите и намъкна кожуха. Завъртя се. Огледа се.

— Бре, бре, бре! Нали ти казах, даскале — също като за мене кроен! Де да е, да ми падне и на мене един такъв кожух от небето...

— Какво ще направиш тогава, дядо Боне?

— Ще се кача на върха на камбанарията и ще изкукуригам оттам като петел!

— Хайде сега носи го дома!

Навръх Богоявление беше засвирил един вятър, който разгони хората. Любчо и още пет-шест момчета се запътиха към дядо Боневи. Любчо носеше през рамо нещо, увито в черга. Баща му ги следеше отдалече. Влязоха. Посрещна ги баба Боневица.

— Добър ден! Тук ли е дядо Боне?

— Тук е, деца. Седи при огнището. Сърдит е, че не може да излезе от къщи. Много му духало от съдрания кожух...

— Нека излезе — нов кожух му носим!

— Хайде, хайде, не се подигравай, Любчо, със стареца. Грехота е!

— Вярно, бабо Боневице. Ей го на! — И те отвиха кожуха.

Дядо Боне беше излязъл вече вън, погледна кожуха и се засмя с глас.

— Аха, Любчо, не можете прати дяда си Боня за зелен хайвер! Познах го: този е новият кожух на татко ти!

— Не те лъжем бе, дядо Боне. Истина — твой е! Събрахме пари всички и ти го купихме...

— Приказвайте си вие на стария ми кожух!

— Така е, дядо Боне: твой е кожухът — обади се и главният, който току-що влезе. — С техни пари го купих. Завчера се шегувах, че е мой. Облечи го!

Дядо Боне загледа плахо.

— Че облечи го де, като ти дума човекът! — подкани го бабата.

Облече го. Завъртя се като онази вечер.

— Аа, де го сега чорбаджи Михо да ми излезе насреща!

— Уу, бре Боне, да си ми жив и здрав! На младоженец ми заприлича! — чумоса го весело бабата. — Помниш ли, че стария кожух го купи още през оная година, когато бяхме младоженци?

— Е, дядо Боне, сега ще изкукуригаш ли като петел от камбанарията? — закачи го учителят.

— Даскале, не като петел, ами ще се кача на селското бунище и ще изрева оттам с все сила като Петканчиното магаре: „Ураа! Ураа! Да живеят Любчо и Пончо, и Прончо! Да живее юнашката кооперация!...“

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.